

176 = 170
DISSERTATIO

DE

R I C I N O

QUAM

VENIA EXP. FAC. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

CAROL. P. THUNBERG

EQUITE AURAT. REG. ORD. DE VASA,

MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. REG. COLL. SANIT. MEMB.
HON. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET NAT. CURIOS. REG. SCIENT. LOND. HOLM.
AGRIC. MED. ET EVANG. SOCIET. SCIENT. UPS. ET OECON. PHILAD. PATR
HOLM. ET CIV. OECON. FINL. HONOR. WERMEL. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS.
HAFN. MOSCOU. ET HALENS. HIST. NAT. GORENKENS. LUND. HARLEM. AM-
STEID. OECON. ET INST. LITT. ZELAND. NIDROSIENS. TICINENS. IENENS.
LINN. LONDIN. REG. SCIENT. PHYS. ET PHYTOGRAPH. GÖTTINGENS. MÜNCHEN.
ERLANG. WETTER. NANCIENS. MED. PARIS. EMUL. MONSPEL. MED.
MATRITENS. MEDIC. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. ET PETROP. MEDICO-
CHIR. MEMBRO NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. ET INSTITUT. NATION. MON-
SPELIENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN SCANDINAV. FLORENTIN. ET
BATAVIN. IND. OR. CORRESPOND.

PRO GRADU MEDICO

P. P.

MAG. F. J. L Ò N E G R E N.

SMOLANDUS.

IN AUDIT. BOTANICO D. XIII. JUNII MDCCCXV.

H. S.

UPSALIÆ

EXCUDEBANT ZEIPPEL ET PALMBLAD.

REG. ACAD. TYPOGR.

DE RICINO.

§. 1.

In non paucis variare deprehenduntur. Genera ex Ordine Naturali *Tricocarum* plantarum varia, imprimis *Acalyphae*, *Crotonis*, *Ricini* et *Jatrophae*; sic ut omnium difficile sit, hæc ipsa rite ab invicem distinguere. Declina quidem pleraque sunt; sed diversimode Sexus tamen in diversis Speciebus variare solet, floribus scilicet Monoicis et dioicis. In Monoicis situs non semper idem in eodem ramo vel pedunculo. Non numquam Calyx et ipsa quoque Corolla variat, vel omnino deficit. Flores masculi *Crotonis* corolla instructi sunt; feminei vero illa destituuntur. Neque Stigmatum et Capsulæ exterior fabrica semper eadem, sed, licet rarius, variabilis. Stamina coalitis filamentis sæpissime numerosa, et Capsula, tricocca maxime constantia videntur.

§. 2.

Optimi Characteres, quibus a Congeneribus dignoscitur *Ricinus*, sunt sequentes:

Flores sunt et Monoici et Dioici.

♂ *Perianthium* monophyllum quinquepartitum: laciniis ovatis, concavis.

Corolla nulla.

Stam. Filamenta numerosa, filiformia, inferne ramoso-coalita in varia corpora.

♀ *Peri-*

♀ *Perianthium* monophyllum, tripartitum, deciduum: laciniis, ovatis, concavis.

Corolla nulla.

Pist. Germen ovatum, tectum aculeis subulatis.

Styli tres, bipartiti, erecti, hispidi.

Stigmata simplicia vel bifida.

Peric. Capsula subrotunda, trifurca, sæpius aculeata, rarius laevis, trivalvis, trilocularis.

Semina solitaria, subovata.

Foliatio sæpius peltata, lobata.

Distinguitur a *Jatropha* et *Crotone* imprimis floribus incompletis.

§. 3.

Specierum Characteres.

* foliis indivisis.

† foliis petiolatis.

1. *globosus*: foliis ovatis obtusis integris.

2. *chinensis*: foliis ovatis, acuminatis, dentatis, subtus tomentosis.

3. *japonicus*: foliis ovatis, acuminatis, indivisis trilobisque.

4. *integrifolius*: foliis ovatis, acuminatis integris, glabris.

5. *dioicus*: foliis cordatis acuminatis integris.

6. *angulatus*: foliis angulatis trilobisque dentatis glabris.

† † foliis peltatis:

7. *tanarius*: foliis peltatis, ovatis, acuminatis, repando-dentatis.

8. *Mappa*: foliis peltatis, ovatis, acuminatis subtus tomentosis; caule glabro.

9. *tomen-*

9. *tomentosus*: foliis peltatis, acuminatis, subtrilobis, tomentosis; caule tomentoso.

* * foliis palmatis, peltatis:

10. *trilobus*: foliis peltatis trilobis denticulatis.

11. *communis*: foliis peltatis palmatis; lobis lanceolatis serratis; caule herbaceo pruinoso; stigmatibus tribus apice bifidis.

12. *viridis*: foliis peltatis palmatis: lobis oblongis dentatis, intermedio obsolete trilobo; caule herbaceo pruinoso; stigmatibus sex simplicibus.

13. *Africanus*: foliis peltatis palmatis; lobis oblongis, serratis; caule fruticoso laevi; stigmatibus sex.

14. *lividus*: foliis peltatis palmatis: lobis oblongis, serrato-dentatis; caule fruticoso laevi colorato; stigmatibus sex.

15. *inermis*: foliis peltatis palmatis: lobis oblongis serratis; caule fruticoso pruinoso; stigmatibus tribus bifidis.

16. *speciosus*: foliis peltatis digitato-palmatis: lobis ellipticis serratis.

§. 4.

Descriptio Specierum novarum et minus cognitarum.

R. chinensis. Rami sulcati, albo-tomentosi.

Folia petiolata, ovata, acuminata, denticulata, supra glabra, subtus niveo-tomentosa.

Petoli folio paulo breviores, erecti, -niveo-tomentosi.

Flores spicati.

Spicae

Spica terminales, erectæ, totæ niveo-tomentosæ, digitales.

Styli tres capsula echinata,

R. Angulatus. *Rami* cinerei.

Folia ovato-rotundata, subangulata trilobaque, dentata dentibus remotis, utrinque glabra palmaria.

Petiole cinereo-tomentosi, pollicares et ultra.

Flores racemosi, cinereo-tomentosi.

Facies *Crotonis*.

R. tanarius. Tota herba glabra.

Radix fibrosa.

Caulis herbaceus, erectus.

Folia peltata, ovata, acuminata, repando-dentata, supra viridia, subtus pallida, palmaria.

Petiole alterni, longitudine folii.

R. Mappa. *Caulis* erectus, glaber.

Folia peltata, ovata, acuminata, subdenticulata, inæqualia; adultiora spithamæa, supra glabra, subtus tomentosa; juniora vix palmaria, utrinque valde tomentosa, crassiuscula.

Petiole alterni, teretes, folio breviores.

Pedunculi compressi, longitudine petiolorum.

Flores racemosi.

Capsula echinata.

R. tomentosus. *Folia* peltata, lato-ovata, acuminata, angulato-subtriloba, inæqualia, supra glabra nervis hirtis, subtus valde tomentosa et nervis reticulata; pollicaria usque spithamæa vel ultra.

Petiole tomentosi, foliis duplo breviores.

Flores racemoso-glomerati, calycibus tomentosis.

Pedunculi subangulati, tomentosi, petiollis longiores.

R. trilobus. *Caulis* fruticosus, erectus, glaber.

Folia peltata, lato-ovata, triloba, denticulata, utrinque glabra, palmaria, usque spithamæa.

Lobi

Lobi ovati, acuminati.
Capsulae inermes.

§. 5.

Synonyma.

In Willdenowii Speciebus Plantar. Tom. IV. P. I
citantur *communis* et *viridis* p. 564.

Africanus, *lividus* et *inermis* p. 565.

speciosus, *tanarius*, *dioicus* p. 566.

globosus et *integrifolius* p. 567.

In Linnæi Speciebus Plantarum Ed. XIV. occurrit
Mappa p. 1430. item apud Rumphium in Herbar. Am-
boinensi Tom. 3. p. 172. tab. 108. atque in Willdenowii
Specieb. supra citatis p. 526. sub *Acalyphae* genere et
nomine triviali *mappæ*.

Ricinus tanarius ab incolis Ceilonæ dicitur: Kian-
degas.

japonicus in flora Cel. Præsidis descriptus fuit sub
titulo *Crotonis japonici* et citatur a Willdenowio
in Spec. Pl. p. 555.

chinensis, *tomentosus* et *trilobus* species sunt, antea
Botanicis ignotae, nec, quantum nobis constat,
ullibi commemoratae.

§. 6.

Locus.

Omnes crescunt in Zonis calidioribus, ut in Indiis
Orientalibus ut *communis* pluribus in locis.

Viridis, *inermis*, *speciosus* in Java;

tanarius in Ternatis, Moluccis, Ceilona;

Mappa

Mappa in Java, Amboina, Ceilona;
trilobus in Ceilona;
tomentosus in Java;
in Africa boreali *africanus*.
in Capite bonæ spei *lividus*.
in Montibus Jamaicæ *globosus*.
in Insula Tanna *dioicus*.
in Insula Mauritiî *integrifolius*.
in China *chinensis*.
in Insulis Japonicis *japonicus*.
in Coromandelâ *angulatus*.

De Oleo Ricini ejusque Ufu Medico.

Probabile quidem est, plures esse, quæ remediî usum haberent, Ricini species; quantum autem cognovimus, nulla præter *Ricinum communem* adhuc fuit in hunc finem recepta.

Folia externo usui variis modis et ad varios morbos depellendos, ut dolores arthriticos, ophthalmias, affectiones erysipelaceas, scabiem, herpetem, cet. adhibuerunt, qui loca, ubi indigena est hæc planta, incolunt. Videfis Apparat. Medicamin. Jo. And. Murray. Vol. IV. p. 200. — K. Vetensk. Acad. Nya Hdlr T. VII. p. 238.

Radix quoque in usum adhibita ut efficax censetur diureticum. Murray l. c.

Semina (Cataputicæ majoris, Pharm.) tamen sunt potissimum, quæ olei causa, quod in illis continetur, *R. communi* in Pharmacopæis nostris recentioribus locum asseruerunt. In Preussische Pharmacopœ. Dritte verbess. Ausg. Aus d. latein. Urschrift übersetzt Berlin 1813. extat *Ricinus undulatus*.

Antiquiores rei Medicamentariæ Scriptores, ut Geoffroy, v. Linné, Cranz, Rudolph Aug. Vogel, cett., hoc oleum vehementer purgans et anceps censuerunt. Recentiores autem, exceptis nonnullis a), qui aut huic opinationi assentiunt, aut qui aliis, ejus loco adhibitis, pingveolis æquam vim tribuunt, id ut remedium purgans valde efficax et tutum proponunt b). Eiusmodi dissensus frequenter apud eos occurrit, qui de viribus medicamentorum scripserunt. Atqui causam ejus sæpissime, aut in eo, quod morbus, cui usus remedii inservisse dicitur, perperam fuit cognitus, aut in singulari remedii natura latere, facili potest negotio deprehendi. Hæc posterior esse causa videtur, unde sit discrepantia opinionum profecta. Inter omnes, qui de Oleo Ricini scripserunt, convenit: Acre illud Seminum Ricini in testa potissimum latere, nucleum esse innocuum, recentem forsitan urendo fauces leviter afficere. Murray H. c. p. 203. Celeberrimo autem Deyeux embryonem
in

-
- a) Handbuch der praktischen Arzneimittellehre &c. v. Ernst Horn. Berlin 1805, p. 675. — Taschenbuch der Arzneimittellehre &c. v. C. W. Consbruch. Leipz. 1810. p. 317. — Handbuch der Pharmacologie, &c. v. Fr. Alb. C. Gren. Halle 1813. p. 347. Cfr. C. Bernhard Fleisch Kritische Bemerkungen &c. in Martens Paradoxien, 3:ter Bd. 1:ter Hft. p. 180.
- b) Mat. Medica &c. Petr. Joh. Bergius Tom II. Stockholmæ 1778. p. 773. — Versuch einer theoretisch-practischen Darstellung der Wirkungen der Arzneyen von Fredr. Kretschmar. 2:ter Theil. Halle 1800. p. 366. — Archiv der praktischen Heilkunde für Schlesien und Südprensen. Herausgegeben von Dr. Zadig und Dr. Fries. IV. B. 1:tes St. Art. VI. — Anleitung zum zweckmäßigen Gebrauche der Arzneymittel, &c. v. D. Aug. Fr. Hecker. Berlin 1806. p. 188. — Practische Erfahrungen &c. v. J. G. Ober-
teuffer in: Journal der practischen Arzneykunde &c. von C. W. Hufeland 9:ter B. 3:tes St. p. 116. — C. W. Hufeland. l. cit,

in nucleo, id tantum esse videtur, quod acre contineat, unde hic, ab utroque lobo sejunctus, si abjicitur, oleum ex iis mite ac saporis gratum obtinetur. *Journal de Médecine, Chirurgie, Pharmacie &c Mars 1806.* — *Hufeland l. c. 24:ter B 2:tes St. p. 178.* Facile autem apparet embryonis sejunctionem, si vel semper fieri potest, tanto, quod requireret, temporis et exactæ operæ dispendio nimiam sic olei comparati caritatem adferre. Unum igitur, quod in quantitate majori forsan succederet et aliquid momenti habere æstimeretur, si quidem oleo testa id acre revera tribuit, quod tam noxium Auctores ducunt, hoc esset opus, ut nuclei antea decorticati fuerint, quam vel coquendo vel premendo (hunc modum etsi minus tentatum, *Ph. Sv. præscribit*) oleum ex illis educeretur. Horum uterque præparandi modus apud Auctores jam laudatus, jam vituperatus, si cum iudicio et exacte servatur, oleum, sine dubio usui idoneum, tamen testa etiam non sejuncta (acre utpote, quod illa continet, difficulter solubile) præbent. — Quem vero colorem, saporem et quasnam ceteras habeat, ut bonum vel genuinum sit, qualitates, discrepant sententiæ. Secundum *Deyeux* et *Consbruch*, l. cit., genuinum esse oportet clarum ac pellucidum; secundum *Murray*, *Bergium* l. cit., *Schreger* c) et *Ebermaier* d) opacum, album vel subflavum. Inter omnes convenit, mite adeo esse oportere, ut odore ac sapore ferme careat; *Ebermaier* et *Bergius* contendunt illud frigore, quin imo secundum *Schreger*, vel fortissimo non congelari; *Murray* autem congelari illud

c) Tabellarische Charakteristik der ächten und unächten Arzneikörper. Fürth. 1804. p. 88.

d) Tabellarische Uebersicht der Kennzeichen, der Ächtheit und Güte der sammtl. Arzneimittel. Leipz. 1804. p. 68.

illud frigore et *Jahn* id nec segniter fieri addit e). Tol-
luntur hæc alique plures de hujus olei proprietatibus,
ut primo videntur, contradictiones, si diversi quibus ap-
paratur, modi, plus minusve tunc adhibiti caloris, dissi-
militudo varietatum, unde semina fuerunt collecta, utrum
recentia, an diu conservata, sitne oleum recens præpa-
ratum, an jam veteratum &c. spectantur. Quod in com-
muni mercatura versatur, in India occident. est confectum f)
et in pharmacopoliis ut crassum, tenax, speciem præ se fe-
rens recens ex favo expressi, clari, liquidi mellis, obve-
nit; deglutitum levem in faucibus, tamquam ex sinapi
excitat ardorem. Propter hanc acrimoniam, quam no-
xiam adeo putant, Deyeux et Consbruch, aqua illud
coquere, usque dum acre evanescat, svadent. Quo au-
tem perdatne multum de vi sua, ut *De Machy* g) videtur,
nec ne, satis non est experientia probatum. Etjam quod
ad solubilitatem ejus in spiritu vini pertinet, ulteriori-
bus, antequam de hoc recte constat, argumentis opus
adhuc esse videtur. Qui *Jenaische allgem. Litt. Zeit.*
1807 N:o 156 recensuit: *Pharmacopoea Borussica oder*
Preuss. Pharmac. Aus d. Latein. Uebers. &c. von Dr.
C. W. Fuch. Nürnberg 1805, eum esse genuini Olei cha-
racterem, quod in spiritu Vini rectificatissimo in totum
solvatur, contendit; *Joh. Beckmann* in *Anleitung zur*
Technologie &c. 6:te verbess. Ausgabe. Göttingen 1809,
de oleis generatim dicit, ea non nisi subrancida posse
qua partem in spiritu vini solvi, atque tandem in Pharm.
Boruss. Edit. III. supra citata de Oleo Ricini, dicitur, id
magnam

e) Auswahl der wirksamsten &c. Arzneymittel oder praktische Mate-
ria Medica &c. 2:ter B. Neue Aufl. Erfurt 1807. p. 793.

f) Läkaren och Naturforskaren. IX. B. p. 304.

g) Murray l. c. 209.

magnam esse partem in Spiritu Vini rectificati si-
solubile.

Quod vero ad usum hujus Olei therapeuticum at-
tinet, latissime illum patere facile perspicitur, quum præ-
ter ceteras vires, quæ ei cum plurimis pingueolis sunt
communes, alvum, vel ad minorem portionem haustum,
moveat *h)* et hoc absque torminibus (*Murray et Frie-
se l. citt.*), ex narcotica forsitan vi, quam *Frie-
se et Hufe-
land i)* ei sese dicunt non posse derogare; atque prop-
rium aliquid et præ reliquis oleis insigne, illud habere, extra,
omnem dubitationem positum videtur, experientia enim
constat, ubi hæc inutilia fuerint, illud cum successu fuis-
se adhibitum, ut in omni genere obstructionum alvi, Co-
licarum, in Ileo, etiamque in aliis morbis cum spasmò
ac dolore conjunctis, ubi adeo fuit irritabilis tubus inte-
stinalis, ut ne mitissimum quidem oleum amygdalarum
posset tolerari, quod interdum in Dysenteris, venenosi
vel corrosivi medicaminis usu, accidit & s. p. Adversus
Tetanus & vermes non plus illud valere, quam alia olea
unguinosa credibile quidem est.

Dosis adulto conveniens uncia dimidia usque ad to-
tam esse solet singulis horis vel altera quaque, dum ef-
fectus prodit, repetenda. Pro vehiculo calidum juscu-
lum carneum optimum habitum est. Mox inde aroma
quoddam manducatur ad nauseam & vomitum evitandum.
Copiosius hæc omnia a *Murray, Fahn, Hufeland, Frie-
se &c. l. citt.* tradita invenies.

h) Handbuch d. inn; u. auss. Heilkunde. 2 B. 2 Theil. Herausg. v.
Dr. H. G. Spiering. Leipz. 1802. p. 373.

i) L. c. IX B. 3 St. p. 117.
